

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Quænam ex superioribus expositionibus sit præstantior, aliaque ab auctore proponitur. Sectio IX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

substantia non sunt, sed de eius tamen virtute procedunt: Ita sancti quamvis substantiam Diuinitatis non participant, virtutem tamen gratiae à Christo hauriunt. Tertio. Quia haec rasi capilli iterum pullulant, quia radices in capite remanent, ita fideles etiam à capite suo, id est, Christo, et peccatum aliquod abscinduntur, quia tamen fidei radices remanent, possunt per gratiam denuo succrescere.

Quinta expositio ex Richardo Victor.
V. Quinta expositio est Richardi de sancto Victore, qui per capillos Christi intelligit creaturam rationalem, quae à capite Christo originem trahit & crescendi vegetationem accipit. Et quidem per *lanam*, quae de terrenis animalibus oritur, naturam humanam: per *minem*, autem, quae de supernis est, Angelicam significari putat: simul aduerte hunc candorem, quem caput habet per naturam, capillos habere per gratiam.

Sexta expositio desumpta ex D. Augustino.
VI. Sexta est ex D. Augustini, de *Grina* desumpta, iuxta quam possumus per capillos Christi sacramenta intelligere: sic enim ille tractatu 57. in Ioannem interpretatur illa verba Canticorum 5. *Aperi mihi soror mea, quia caput meum repletum est rore, & crines mei guttus nocturni.* Nox, inquit Augustinus iniquitas est, ros vere eius, & gutta, si sunt qui refrigerant & cadunt, & faciunt refrigerare caput Christi, hoc est, ut non ametur. Deus. Caput enim Christi Deus 1. ad Corinth. 11. sed portantur in criminibus, id est, in sacramentis visibilibus tolerantur, nequaquam tamen integra sensus attingunt: Cui expositioni congruit illud, quod de Sampson dicitur Iudic. 16. Quod in septem criminibus maximam suam haberet fortitudinem: quibus relictis fortitudo ab eo recessit. Etenim in septem sacramentis quasi in septem crinibus Christus suam fortitudinem ostendit, quia ea ad gratiam communicandam instituit, quae cum haeretici negant, quasi Christo fortitudinem exscindere moliantur.

Septima expositio desumpta ex Ioachim.
VII. Septima est Ioachimi, per capillos *candidos*, iudicia Christi mundissima, ac iustissima accipientis, iuxta illud Esai. 55. *Non enim via mea est via vestra, neque cogitationes meae, cogitationes vestrae: lana autem & nini comparantur, quae naturaliter, alba sunt: quia Deus quidem natura, homo autem Dei gratia iustus est.*

Quanam ex superioribus expositionibus sit praestantior, aliaque ab auctore proponitur.

SECTIO IX.

Octava expositio desumpta ex Augustino.
I. EX omnibus his expositionibus, prima mihi excellere videtur quae caniciem aeternitatem interpretatur; deinde ea, quam modo asseremus, quae sit ordine Octava. Dicimus agitur, in capillorum candore puritatem vitae Christi, expressam esse, tum enim puritas perfectissima est cum capilli omnes, id est, omnes cogitationes, candidissime sunt, ac purissimae. Per capillos, enim cogitationes optimas & significationes, quae instat capillorum ex capite, hoc est ex ratione pullulant. Triplex autem est purissima huius similitudinis ratio. Prima est, quia cogitationes, instat capillorum tenuissimae, ac subtilissimae sunt, quas propterea difficile admodum est synderet discernere, ac adiudicare. Atque hoc sensu interpretatur Iohes illud Canticorum 4. *Vulnerasti cor meum soror mea, sponsa, vnde transiit, cor meum.* in vno deolorum tacorum, in vno crine colit tui: quod nimirum Ecclesia, & Virgo beatissima, vel in minimis cogitationibus, in quibus propter tenuitatem labi est facilissimum, cor sponi vulnerauerunt; hoc est, ei maxime placuerint. Sic etiam possumus accipere illud Christi dictum Apostolis, Luca 12. *sed, & capilli capitis vestri omnes numerati sunt.* Et cap. 12. *Capillus de capite vestro non peribit: quia videlicet nulla bona sanctorum, vel minima cogitatio deperit, sed omnes curiose à*

Deo

Deo numerantur, ut remunerentur. Secunda ratio est. Quia cogitationes quasi capilli continuata quadam vicissitudine & alternatis vicibus in corde succrescunt. Quae ratio est D. Gregorij lib. 5. Moralium 23. in illa verba, capitis quarti. *Inhor-* *Secunda ra-*
nerunt pili carnis meae. Vbi expendit illud quod dicitur Numerum 8. Ut Leuitae *tio D. Gre-*
radant omnes pilos carnis suae. Oportet, inquit, Leuitas omnes pilos carnis radere, quia is qui lob 4. 15. *gorij.*
in obsequijs Diuinis assumitur, debet ante Dei oculos a cunctis carnis cogitationibus mundum *Num. 8. 7.*
apparere: sed cur pili radi precepti sunt non euelli? quia rasi pilis in carne radices remanent, *Dei minister*
et crescant, ut iterum radantur. Sic enim magno quidem studio superfluae cogitationes am- *a carnis co-*
puanda sunt, sed tamen amputari funditus nequaquam possunt, quia semper caro super- *gitationibus*
flua generat, quae semper spiritus ferro sollicitudinis praecidat. Tertia ratio est. Quia co- *mundus.*
gitationes ferè, ut capilli, superfluae cancae sunt in nobis, & ex rebus inanibus, quasi *Temporalia*
ex humorum face generantur, atque hinc factum est, ut capilli pro superfluis re- *ut capilli re-*
bus, & inutilibus vlturgantur, unde bona temporalia capilli appellantur, quia super- *secanda.*
flua censenda sunt, quae uadeo propter Deum refecanda. Quemadmodum do- *D. Augustin.*
cet D. Augustinus in illa verba Psal. 51. Sicut nouacula acuta fecisti dolum. Quid faciunt, *Psal. 51. 4.*
inquit, sancti mali capillos radunt, nam isti capilli superfluae rerum temporalium signifi-
cant, quia enim sine sensu praeceduntur, illi, qui Deo adhaerent, sic habent ista terrena tan-
quam capillos, quod autem de ipsis capillis boni aliquid fieri possit, significat mulier illa
peccatrix. Luca 7. quae cum senuisset super pedes Domini capillis suis terit, quod lacrymis ri- *Pedes Domi-*
gauerat, significans, quia cum miseris fueris alicuius, debes et subuenire si potes, cum *ni lauat, qui*
enim miseris, tanquam lacrymas fundis, cum subuenis, capillis teris. Hae Augusti- *pauperum*
nus. Habet igitur Christus capillos candidos, tanquam lanam albam, ac niuem, *miseretur.*
quia habet cogitationes purissimas, & insita puritate candidas, instat videlicet *Christi puri-*
lanae albae, ac niuis, quae innatum habent candorem. Nec vero capilli Christi can- *tas, & san-*
didi dumtaxat sunt propter puritatem, sed etiam aurei propter excellentiam san- *ctitatis.*
ctitatis, quod videtur allusisse sponsa eum dixit Canticorum 5. Caput eius aurum *Can. 5. 11.*
optimum, ex capite enim aureo non nisi aurei capilli nasci possunt.
Verum huic capillorum candori opponi videtur illud Canticorum 5. ubi II.
sponsi capilli nigerrimi depinguntur illis verbis: Coma capitis eius sicut elatae pal- *Can. 5. 11.*
marum, nigrae quasi cornu. Ceterum respondemus ibi etiam pulchritudinem spon-
si, vitaeque eius puritatem, mirifice describi. Elatae enim palmarum plerisque vi-
dentur esse crispantes illi palmarum ramusculi, qui pulcherrimi sunt, quos cin-
cinuati & calamistrati capilli videntur imitari. Rectè igitur palmarum ramu-
sculis sanctitas Christi comparatur, quia per eam de omnibus suis hostibus pal-
mam tulit, ac victoriam reportauit. Quod verò ad capillorum nigredinem atti-
net, ea pulchritudinem notat, niger enim capillus & crispus commendari sole-
batur apud Palaestinos. Secundò. Dicimus, sicut capillorum candor summam Chri- *Christi san-*
sti puritatem significat, ita nigredinem indicare, eam esse obscurissimam, hoc *ctitas incom-*
est, quae explicari, comprehendique non possit. Hoc enim eodem sensu Theo- *prehensibilis.*
doretus in commentarijs suis super Cantica nigredinem capillorum ad mysteriù *Theodoret.*
doretus in commentarijs suis super Cantica nigredinem capillorum ad mysteriù
incarnationis retulit. Ex capite, inquit, illius fluentes gratias, mea quidem sententia co-
ma vocat, elatae enim sunt fructus palmarum masculinarum qui seminis adiuncti tempesti-
uos etiam illarum fructus fieri curant. Quoniam igitur, qui Christo crediderunt, varijs ip-
sus muneribus fluentes, pieratis fructum ferunt, merito coma eius elatae comparantur.
Dicuntur autem nigrae, ut per profundum & obscurum colorem abdita & inaccessa incar-
nationis eius ratio declaretur. Tertiò. Merito hic, & Danielis 10. Canus apparet, quia *Daniel. 10.*
iudicem refert, in quo, necessaria est rerum omnium experientia, & cognitio *Necessaria*
que per caniciem exprimitur. In libro autem Canticorum, sponsus Ecclesiae *rerum cogni-*
tio in iudice.

representatur pulcherrimus, ac propterea non canus, id est, senex, sed speciosus iu-
 uenis de pingi debuit, in quem quadrat illud Psalm. 44. *speciosus forma præ filiis ho-*
minum. Quartam responsionem continet expositio trium Patrum, quæ per comas
 intelligit bonas Dei voluntates ab unigenito filio per incarnationem & passio-
 nem perfectas, quæ naturaliter, ut capilli, tegunt unum principium & causam
 rerum visibilium, *nigra* autem dicuntur quasi *corvus*, id est, maxime, quia imper-
 uestigabili diuinorum iudiciorum ratione, mentis oculos in cõtemplatione cor-
 roborant. Nam ut color albus aspectum dilgregat, dissipatque: ita niger con-
 gregat, & confirmat.

Cur oculi eius tanquam flamma ignis.

Et oculi eius tanquam flamma ignis.

SECTIO. X.

I. NEQUE etiam in oculorum expositione interpretes consentiunt: primum
 enim Rupertus, per istos oculos illuminationem, & inspirationem illam in-
 telligit, quæ Christus illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum: quæ illu-
 stratio rectè flamma ignis dicitur: quia Deus noster ignis est, Deut. 4. ex quo hæc flamma
 procedit, quæ nos illuminat, ne in tenebris versemur. Secundò Richardus de S.
 Viçt. in eundem ferè sensum, sed paulò fusiùs, Flamma, inquit, ignis lucē & calorem
 tribuit, terrorem incutit, & exurit, oculi igitur eius flamma ignis sunt, quia electos respi-
 ciens illustrat luce sapientiæ, calefacit amore iustitiæ, reprobos autem respiciens terret fero-
 citate comminationis, & incorrectos exurit incendio damnationis. Tertiò, Primasius,
 Prouerb. 6. oculos, præcepta Dei interpretatur, quæ lucosa, & lux appellantur, Prou. 6. &
 ignis, Psalm. 118. Ignium eloquium tuum vehementer. Et de Ioseph dicitur Psalm. 104.
 Eloquium Domini inflammavit eum. Quarto, Beda, concionatores accipit, qui igne
 spirituali suæ doctrinæ fidelibus lumen, & infidelibus præbent incēdium. Quin-
 to, Ambrosius Ansbertus septem dona Spiritus sancti esse opinatur, quæ existi-
 mant Christi oculos appellari, cui expositioni concinit illud Zachar. 3. Ecce lapis
 quem dedi coram Iesu, super lapidem unum septem oculi sunt, ecce ego calabo sculpturam
 eius, ait Dominus exercituum. Et cap. 4. Videbunt lapidem stanneum in manu Zorobabel,
 septem sunt isti oculi Domini qui discurrunt in omnem terram. Quo loco D. Hieronym.
 & Rup. per septem oculos, septem Spiritus sancti dona accipiunt.

II. Nobis videtur hoc loco per oculos intelligendam esse providentiam cum sum-
 ma rerum omnium cognitione coniunctam, quo Christus Ecclesiam vniuersam
 administrat, ut enim oculi in omnem partem se versant, & omnia etiam vel ma-
 ximè seiuncta facillè cernunt, sic providentia diuina omnia peruadit, ac disponit,
 iuxta illud Sap. 8. Attingit à fine usque ad finem fortiter & disponit omnia suaviter.
 Et ad Heb. 4. Omnia sunt nuda, & aperta oculis eius. In quod etiam significatur
 cum dicitur, Tanquam flamma ignis. Ignis enim subtilissimus est, & in omnia se
 facile insinuat. Huius autem providentiæ duo sunt potissimum effectus, qui etià
 per flammam ignis significantur, solet enim Deus quosdam beneficiis illumina-
 re, alios supplicis terrere. Quà ob causam duplices Deo oculos tribuunt scripturæ
 sacræ: Vnos misericordiæ, cõminationis alteros plenissimos. Ratio verò est, quia
 maxime in oculis affectus animi cernuntur, unde D. Aug. in Psalm. 41. oculos fene-
 stras mentis appellat. Oculi, inquit, membra carnis sunt, fenestra sunt mentis, interior est
 qui per eas videt, quando cogitatione aliqua absens est, frustra patet. De prioribus oculis
 intelli-